

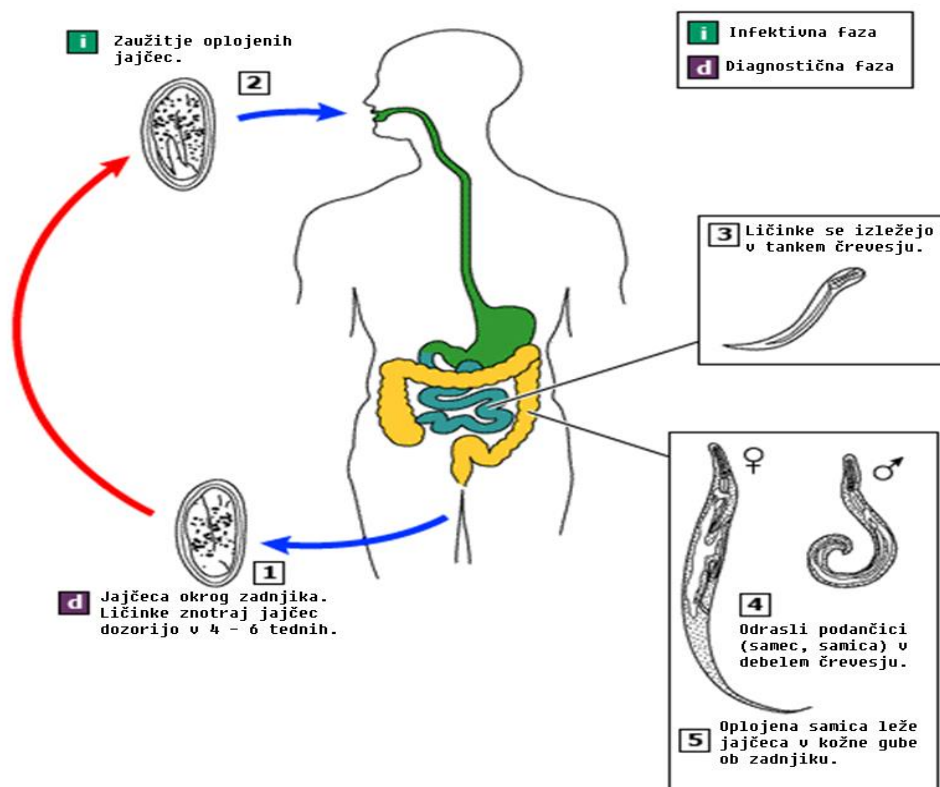
## PODANČICE - INFORMACIJA ZA STARŠE

### KAJ SO PODANČICE?

**Podančice (*Enterobius vermicularis*)** so majhne, približno centimeter velike gliste, belkaste barve, ki živijo v prebavilih človeka. Med glistami so najpogostejše povzročiteljice okužb, predvsem pri otrocih, ki obiskujejo šolo.

Najpogostejši znak okužbe je močan srbež okoli zadnjika, zlasti ponoči. Do srbeža pride, ker oplojena samica leže in odlaga jajčeca v kožne gube okrog zadnjika.

Človek se okuži, ko zaužije jajčeca podančice. Oseba s podančico si ob praskanju zadnjika jajčeca zanese pod nohte, na roke, v spodnje perilo, na posteljnino. Od tod jih prenaša v hrano, na druge predmete, pohištvo. Jajčeca so tudi v hišnem prahu, prenašajo jih hišni ljubljenci na dlaki, vendar se ne okužijo. Izven gostitelja ostanejo jajčeca kužna do treh tednov. Zlasti jim ustreza vlažno okolje. Visoka temperatura jih uniči (nad 55°C).



**VIR:**

<http://www.cdc.gov/dpdx/enterobiasis/index.html>.

### KAKŠNI SO ZNAKI IN SIMPTOMI OKUŽBE?

Približno tretjina okuženih nima znakov okužbe. Pri osebah, ki imajo simptome, je najpogostejši znak okužbe močan srbež okoli zadnjika, zlasti ponoči, posledica je lahko nemirno spanje. Nekateri imajo lahko tudi bolečine v trebuhu, slabost in bruhanje.

### ALI NAJ OBIŠČEM ZDRAVNIKA?

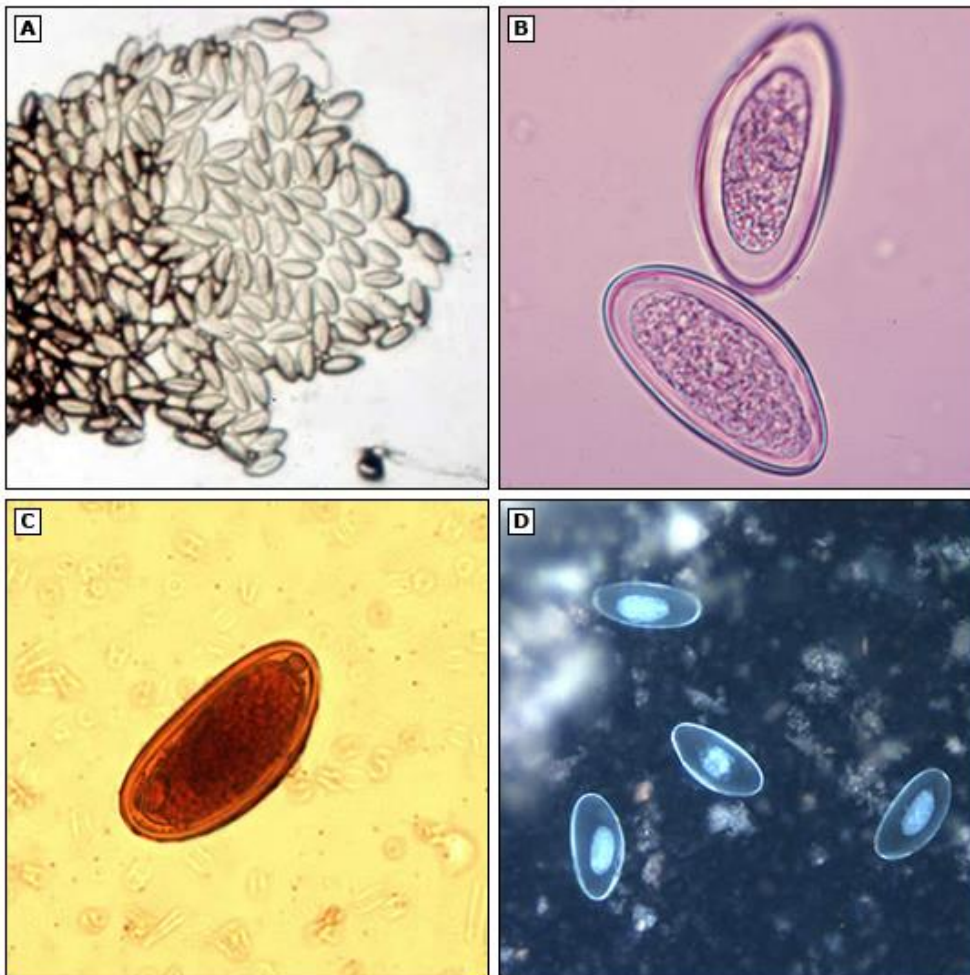
Kadar se pojavi močan srbež okrog anusa, posebno ponoči, svetujemo obisk pri zdravniku.

### KAKO POTRDIMO, DA IMAMO PODANČICO?

Odrasle podančice (8-13 mm velike, bele) lahko v okolici zadnjika vidimo s prostim očesom.

Okužbo dokažemo laboratorijsko z opazovanjem jajčec pod mikroskopom.

S pomočjo celofanskega traku (selotejp) odvzamemo odtis kožnih gub ob zadnjiku. Trak nato nalepimo na čisto stekelce in odnesemo v laboratorij, kjer bodo s pomočjo mikroskopa potrdili jajčeca. Odtis vzamemo ponoči ali takoj zjutraj pred uriniranjem, iztrebljanjem in umivanjem.



(A) Jajčeca podančice na celofanskem traku

(B) jajčeca v vlažnem okolju

(C) jajčeca barvana z jodom

(D) jajčeca kot jih vidimo pod UV mikroskopom.

**VIR:** <http://www.cdc.gov/dpdx/enterobiasis/index.html>.

## KAKO ZDRAVIMO PODANČICO?

Okužbo zdravimo s protimikrobnimi zdravili, ki delujejo na podančice. V Sloveniji sta dostopni dve enakovredni zdravili: mebendazol in albendazol. Eno od zdravil predpiše zdravnik na »zeleni« recept«, mebendazol in albendazol nista prosto dostopna v prodaji.

Otroci, starejši od 1 leta in odrasli vzamejo 1 tableto mebendazola (Vermox®).

Otroci, starejši od 2 let in odrasli vzamejo 1 tableto, ki vsebuje 400 mg albendazola (Zentel®).

Otroci, stari od 1. do 2. let potrebujejo polovičen odmerek albendazola (200 mg oz. pol tablete).

Po 14 dneh **ponovimo zdravljenje** v enakem odmerku in trajanju kot prvič, da zmanjšamo možnost ponovitve okužbe.

Kljub zdravljenju se s podančico lahko ponovno okužimo. Vir okužbe so pogosto družinski člani, ki imajo podančico, pa so brez težav.

Zato je pomembno, da zdravilo istočasno vzamejo **vsii družinski člani**, starejši od enega leta. Režim jemanja zdravila je enak kot za bolnika - tableta mebendazola ali albendazola v enkratnem odmerku in ponovitev čez 14 dni. Zdravilo predpiše zdravnik, ki zdravi bolnika tudi za družinske člane.

Zdravili mebendazol in albendazol nista primerni za zdravljenje otrok, mlajših od 1 leta.

Mebendazol lahko škodljivo vpliva na nosečnost in/ali zarodek. V prvem tromesečju nosečnosti je mebendazol kontraindiciran, kasneje tveganja ni mogoče izključiti. Nosečnice naj zdravilo jemljejo le, če je korist za mater večja od tveganja za otroka. Doječe matere naj ne jemljejo mebendazola.\*

Tudi uporaba albendazola med nosečnostjo in dojenjem ni priporočljiva.

\*Pod določenimi pogoji doječe matere lahko kljub temu zaužijejo predpisano terapijo in sicer tako, da tisti dan, ko vzamejo tableto, otroka hranijo z primernimi nadomestki materinega mleka, svoje mleko pa si izbrizgajo in zavržejo.

Biološka razpolovna doba mebendazola (to je doba ko se polovica snovi izloči iz telesa) je kratka (1,4 do 5,5 ure), iz telesa se izloča predvsem z blatom v nepresnovljeni obliki, 2% z urinom.

## KAJ LAHKO ŠE STORIMO, DA PREPREČIMO OKUŽBO?

- poskrbimo, da ima otrok nohte kratko postržene.
- pogosto umivanje rok z milom in vodo.
- prhanje vsak dan (priporoča se jutranje prhanje)
- dnevno menjamo spodnje perilo, pogosto pranje posteljnega perila, brisač.
- izogibanje praskanja okrog anusa, med nogami.
- zdravljenje oseb okuženih s podančico in družinskih članov

**Glej Prilogo : Preprečevanje okužb s podančico**

## **KDAJ SE OTROK S PODANČICO LAHKO VKLUČI V ŠOLO/VRTEC?**

Načeloma z vidika kužnosti pri glistavosti ni omejitev za vključitev otroka v vrtec/šolo. Priporočljivo pa je, da se otrok, ki ima podančico, v kolektiv vrne po končanem prvem krogu zdravljenja.